

ЖІНКИ У НАУЦІ

Ткаченко С.С.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

У різні часи історії людства з'являлися жінки, що відігравали важливу роль у політиці, державному управлінні, культурі та науці. Хоча «сильна половина» суспільства не визнавала значення та важливості їх діяльності, результатів та впливу у суспільстві.

На сьогоднішній день ЮНЕСКО вважає, що жінки недостатньо представлені у наукових дослідженнях. Їхня доля складає тільки 28% від загального числа вчених. З 1901 р., коли почали нагороджувати Нобелівською премією, тільки 3% жінок-вчених отримала таку почесну нагороду. Сьогодні 11 лютого за рішенням Генасамблеї (22 грудня 2015 р.) святкується Міжнародний день жінок та дівчат у науці.

У добу античності жили такі високоінтелектуальні жінки, як Гіпатія Олександрійська (370-415 рр. н.е.). Ця благородна жінка була останньою вченою язичницької доби античного світу. Натурфілософ, астроном, математик, остання керівниця філософської школи у Олександрії та хранителька Олександрійської бібліотеки. Вона винайшла астролябію за допомогою якої проводила спостереження, пристрій для визначення щільності рідини. Батьком майбутньої вченої був Теон – відомий математик, астроном та механік свого часу. Родина проживала у Мусейоні, провідний науковий центр олександрійського періоду. Гіпатія була присутня на багатьох лекціях з природничих наук, спілкувалася з провідними лекторами свого часу.

Потрібно відзначити, що це був дуже важкий час – час жорстоких гонінь на язичницьку культуру, коли за наказом єпископа Феофіла у 391 р. зруйнований Мусейон та майже повністю Олександрійська бібліотека. Гіпатія часто робила публічні виступи з різноманітних природничих питань та жорстко критикувала місцеву верхівку. Така її поведінка не залишилася поза увагою влади. У 415р. прихильники Кирила під керівництвом ченця Петра напали на неї та вбили.

Хотілось би нагадати, що жахливі події того часу були відображені у історичній кінострічці «Агора» режисера Алехандро Аменабара у 2009 р.

Після вбивства Гіпатії Олександрійська школа неоплатонізму поступово перетворилася на християнський богословський інститут, що проіснував до початку VIII ст.

Дослідники античної доби згадують про неї як про «зразок інтелектуального аскетизму», вона поклала на вівтар науки своє особисте життя, щастя, можливість мати родину, дітей. Вона присвятила себе дослідженням, спостереженням, вважаючи, що це головна справа у її житті.

Ім'ям легендарної Гіпатії – обдарованої людини у математиці, астрономії у світі названо кратер на Місяці.